

Kadernota 2025-2028

INLEIDING

INHOUDSOPGAVE KADERNOTA 2025-2028

PAGINA

Voorwoord	3
Meerjarenraming 2024-2028	4
Kadernota 2025-2028	
Ontwikkelingen kadernota samenvatting	5
Ontwikkelingen kadernota per programma	6
Financiële kaders	16
Financieel technische uitgangspunten	17
Programma-indeling vanaf de begroting 2025	19
Financiële positie na voorjaarsnota en kadernota	20
Begrotingsvoorbereiding; proces en planning	22
Advies	23

Voorwoord

Wij bieden U hierbij de Kadernota 2025-2028 aan. De kadernota is het kaderstellend document voor de gemeenteraad waarmee sturing wordt gegeven aan het uitwerken van de begroting door het college en de ambtelijke organisatie.

In de **Voorjaarsnota 2024** zijn onderwerpen opgenomen waarvan de financiële consequenties duidelijk en zeker zijn. De mutaties ten opzichte van de primaire begroting 2024-2027 worden verwerkt als begrotingswijziging. In de **Kadernota 2025-2028** schetsen we ontwikkelingen, voorzien van een voorlopige inschatting van de financiële consequenties. Het is een inventarisatie van wezenlijke ontwikkelingen die we onderkennen en geen uitputtende lijst.

De ontwikkelingen worden nader uitgewerkt in de begrotingsvoorbereiding en de uiteindelijke financiële consequenties nemen we op in de **Begroting 2025-2028**.

Financiële positie na de voorjaarsnota en de kadernota

De **meerjarenraming 2024-2028** laat in alle jaren een negatief begrotingsresultaat zien. Het college voorziet een periode waarin we in financiële zin zullen moeten balanceren. Dit vraagt een breed pakket aan maatregelen (zowel aan de uitgaven- als inkomstenkant). Dit is aanleiding voor het college om de ambtelijke organisatie de opdracht te geven met voorstellen te komen die dit negatieve beeld ombuigen. Waarbij een positief reëel begrotingsresultaat in 2025 een harde randvoorwaarde is gelet op de richtlijnen in de begrotingscirculaire van de provincie Gelderland.

Leeswijzer

In het hoofdstuk '*Kadernota 2025-2028*' worden de onderkende ontwikkelingen per programma vermeld voorzien van een korte toelichting. Ook worden de financiële kaders en de financieel technische uitgangspunten benoemd.

In het hoofdstuk '*Programma indeling vanaf de begroting 2025*' wordt een voorstel voor een gewijzigde programma-indeling toegelicht. Vanaf de begroting 2025 rapporteren wij volgens de landelijke indeling van de (hoofd)taakvelden. Het is de bevoegdheid van de raad om de programma-indeling vast te stellen. Daarom wordt in het advies van deze kadernota een besluitpunt opgenomen om de programma-indeling te wijzigen met ingang van het begrotingsjaar 2025.

Vervolgens wordt in hoofdstuk '*Financiële positie na de voorjaarsnota en de kadernota*' nader ingegaan op de geprognosticeerde meerjarenraming en wat dat betekent voor de begrotingsvoorbereiding. En wordt de bestuursopdracht tot het ombuigen van de begrotingstekorten toegelicht.

In het laatste hoofdstuk '*Begrotingsvoorbereiding*' wordt de raad geïnformeerd over het proces en de planning van het opstellen van de begroting.

En tot slot het voorstel dat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.

In de financiële overzichten worden bedragen in de kleuren zwart en rood weergegeven. Een bedrag in de kleur zwart betekent een positief saldo dan wel verbetering van het begrotingsresultaat doordat de lasten afnemen of de baten toenemen. Voor bedragen in de kleur rood geldt het omgekeerde.

Meerjarenraming 2024-2028

De Voorjaarsnota 2024 wordt middels een afzonderlijk raadsvoorstel in procedure gebracht en daarom wordt in de kadernota niet nader ingegaan op de financiële uitkomsten van de voorjaarsnota.

Meerjarenraming 2024-2028					
	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>
Saldo Begroting 2024 - primair	346.200	448.200	101.200	295.600	295.600
Voorjaarsnota 2024 - mutaties	-1.046.600	-654.500	-578.000	-611.500	-586.500
Saldo Begroting 2024 - na VJN	-700.400	-206.300	-476.800	-315.900	-290.900
Kadernota 2025 - ontwikkelingen	0	38.000	-945.000	-1.921.500	-2.127.500
Startpositie begroting 2025	-700.400	-168.300	-1.421.800	-2.237.400	-2.418.400

De meerjarenraming laat in elk van de jaren 2024-2028 een negatief begrotingsresultaat zien. In het vervolg van deze kadernota is eerst een samenvattend overzicht opgenomen van de ontwikkelingen en de meerjarige financiële ontwikkelingen die zijn onderkend. Daarna wordt per programma en per ontwikkeling een toelichting gegeven.

De in de kadernota opgenomen ontwikkelingen geven geen volledig beeld van alle ontwikkelingen die van invloed zijn op de meerjarenraming. Het volledige beeld komt tot stand in de begrotingsvoorbereiding, waarin op basis van de financiële kaders en financieel technische uitgangspunten uit de kadernota de begroting wordt geactualiseerd.

Wat is niet opgenomen in de kadernota?

- De uitkomst van de meicirculaire 2024 gemeentefonds is niet verwerkt. Evenals in de voorafgaande jaren zal de raad hierover worden geïnformeerd door middel van een notitie van het college aan de raad (ARI). De begrotingswijziging voor 2024 zal worden meegenomen bij het opstellen van de Najaarsnota 2024 en voor 2025 en verder bij de Begroting 2025-2028.
- In de begrotingsvoorbereiding actualiseren we onder andere de personeelsformatie en personele lasten, de investeringen (MIP), het onderhoudsprogramma (MJOP) en rekenen we de loon- en prijscompensatie door met betrekking tot subsidies en de gemeentelijke baten. Kortom we actualiseren de begroting op loon- en prijseffecten en op volume-ontwikkelingen.

Kadernota 2025-2028

Achtereenvolgens wordt in het overzicht 'Kadernota 2025-2028 ontwikkelingen' een samenvatting gegeven van de ontwikkelingen met financiële consequenties. Gevolgd door een nadere toelichting per onderwerp gerubriceerd per (deel)programma.

Ontwikkelingen kadernota samenvatting

Kadernota ontwikkelingen					
	<u>Progr.</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>
Verbonden partijen					
* GGD-NOG	1.a	-20.000	-22.000	-23.000	-32.500
* ODV	2.a	-6.500	-10.000	-9.000	-21.500
* VNOG	3.a	-32.000	5.000	-12.000	-33.000
* PlusOV	1.a&1.c	-11.500	-24.500	-39.000	-94.000
* I-dienst	4.a	-183.500	-202.000	-226.000	-286.500
Algemene uitkering - extra baten	3.c	0	0	0	700.000
Algemene uitkering - stelpost lasten	3.c	0	0	0	-700.000
Personele lasten - CAO gemeenten	4.a	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
IKC 1	1.a	378.000	640.500	262.500	0
Toeristenbelasting	3.c	-93.000	-96.000	0	0
Aankoop Van Galenstraat 40	2.a	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Huisvesting Stadhuis	4.a	0	-292.000	-514.000	-514.000
Extra OZB 7,5% terugdraaien	3.c	-283.500	-618.500	-1.006.000	-1.006.000
Afvalstoffenheffing terugdraaien	3.c	430.000	-215.000	-215.000	0
Totaal ontwikkelingen		38.000	-945.000	-1.921.500	-2.127.500

De bedragen genoemd bij de vijf verbonden partijen zijn afkomstig uit de raadsvoorstellen die in de eerste helft van 2024 ter besluitvorming aan de raad zijn voorgelegd. De besluitvorming over de andere ontwikkelingen maakt deel uit van de formele besluitvorming bij het vaststellen van de Begroting 2025.

Ondanks dat er per ontwikkeling een nadere toelichting wordt gegeven is er één ontwikkeling die vermeldenswaard is, zijnde het terugdraaien van de extra OZB verhoging van 7,5%.

Bij de behandeling van de begrotingsrichtlijnen 2024 in juli 2023 heeft de raad een amendement aangenomen met de strekking dat een (aanvullende) verhoging van de OZB zal worden overwogen nadat eerst kritisch naar de uitgaven is gekeken. Bij het opstellen van de begroting 2024 is besloten tot een aanvullende verhoging van de OZB met 7,5% bovenop de reguliere indexatie van 4%. Om zodoende een sluitende meerjarenraming in de jaren 2026 en 2027 te realiseren.

Het ligt dan ook in de lijn van het amendement om deze aanvullende verhoging van de OZB met 7,5% terug te draaien. En tegelijkertijd ook de compensatie voor de hogere OZB door een verlaging van de baten afvalstoffenheffing.

Ontwikkelingen kadernota per programma

In de nadere toelichting per onderwerp is de opbouw als volgt:

- Eerst wordt op programmaniveau de stand van zaken investeringen toegelicht.
- Vervolgens worden per deelprogramma de ontwikkelingen genoemd en nader toegelicht waarvan de begroting wordt gewijzigd tijdens de begrotingsvoorbereiding.
- Tot slot worden per deelprogramma de ontwikkelingen genoemd die noodzaken tot een nadere analyse en/of uitwerking in de begrotingsvoorbereiding.

Indien één of meerdere van de drie onderdelen niet van toepassing zijn, wordt dat onderdeel niet opgenomen.

1A OPGROEIEN EN ONTWIKKELEN

Stand van zaken investeringen

IKC 1

In de begroting 2024 is in het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) de oorspronkelijke planning van de realisatie - *nieuwbouw gereed in 2025* - van het IKC ongewijzigd.

Anno 2024 is het evident dat dit niet realistisch is. We veronderstellen nu dat de datum gereed met 2 jaar opschuift naar 2027. Met als financiële consequenties dat de begrote kapitaallasten van **€ 378.000** in 2025 en van **€ 640.500** in 2026 komen te vervallen. En dat begrote kapitaallasten in 2027 € 378.000 worden in plaats van € 640.500, zodat de kapitaallasten **€ 262.500** lager uitvallen. De **vet** gedrukte lagere kapitaallasten nemen we als voordelen op in de berekeningen van de financiële positie.

Wel met de kanttekening dat deze lagere kapitaallasten in de jaren 2025-2027 aan het eind van de afschrijvingsduur wel tot hogere lasten leiden.

IKC 2

In de begroting 2024 is in het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) de planning van de realisatie - *nieuwbouw gereed in 2027* - opgenomen. Vooralsnog blijft dit ongewijzigd. Wel met de kanttekening dat de startdatum gepland is in 2024 en deze datum mogelijk later wordt. Of dit werkelijkheid wordt en zo ja, wat dat betekent voor de datum gereed, is in juni/juli 2024 nog onduidelijk.

Begroting wijzigen in de begrotingsvoorbereiding

Kadernota 2025-2028 ontwikkelingen 1.A					
Onderwerp	Progr.	2025	2026	2027	2028
GGD-NOG*	1.a	-20.000	-22.000	-23.000	-32.500
PlusOV Leerlingen vervoer*	1.a	18.000	10.000	1.000	-32.500
PlusOV Jeugd vervoer*	1.a	-12.000	-13.500	-15.000	-18.500
IKC 1	1.a	378.000	640.500	262.500	0
Totaal	1.a	364.000	615.000	225.500	-83.500

* De bedragen in de tabel zijn afgerond. In de begrotingsvoorbereiding nemen we de exacte bedragen op om aansluiting te houden met de begroting van de GGD-NOG en PlusOV.

GGD-NOG

Conform de conceptbegroting GGD-NOG 2025-2028 neemt de bijdrage Hattem toe. De raad heeft dit voorjaar reeds een besluit genomen over deze begroting van de GGD-NOG. De mutaties nemen we mee in de Kadernota 2025-2028 in de berekeningen van de Financiële positie.

Leerlingenvervoer en Jeugdvervoer

Conform de conceptbegroting PlusOV 2025-2028 neemt de bijdrage Hattem toe. De raad heeft dit voorjaar reeds een besluit genomen over deze begroting van de PlusOV. De mutaties nemen we mee in de Kadernota 2025-2028 in de berekeningen van de Financiële positie.

IKC 1

Zie hierboven de toelichting onder 'Stand van zaken investeringen' en de bedragen in de tabel.

Ontwikkelingen nader uit te werken in de begrotingsvoorbereiding

Subsidies programma 1 Sociaal domein

Om pragmatische redenen en om herhalingen te voorkomen nemen we de ontwikkelingen van alle vier deelprogramma's binnen het Sociaal domein op onder deelprogramma 1.a Opgroeien en ontwikkelen.

Er zijn meerdere instellingen en organisaties in Hattem die het signaal afgeven dat de indexatie door de gemeente Hattem de afgelopen jaren (recentelijk 4% per jaar) de stijging van hun kosten onvoldoende heeft kunnen compenseren. Vooral loonstijgingen vanuit de betreffende CAO's zijn hier debet aan. En uiteraard ook prijsstijgingen van onder andere energie en materiële kosten. Er wordt aangegeven dat hierdoor de dienstverlening aan en het uitvoeren van opdrachten en activiteiten voor de gemeente Hattem onder druk komt te staan.

Prognose extra lasten: op basis van informatie van onder andere Stichting Welzijn Hattem, Stichting Leergeld en de Bibliotheek, bedraagt de bandbreedte voor een jaarlijkse verhoging van het lastenbudget van € 25.000 tot € 50.000. In de begrotingsvoorbereiding worden de extra kosten nader berekend.

NB: de genoemde organisaties zijn voorbeelden, het is geen uitputtende opsomming.

Jeugdhulp Zorg In Natura (ZIN)

Zoals vermeld in de voorjaarsnota houden we rekening met een bandbreedte van € 2,0 tot € 2,3 mln. aan jaarlijkse uitgaven. In de voorjaarsnota houden we rekening met de ondergrens van € 2,0 mln..

Gelet op de bandbreedte bedragen de mogelijke extra uitgaven maximaal € 300.000. Vanwege de hoge mate van onzekerheid wat betreft volume- en prijsontwikkelingen nemen we in de kadernota in de berekeningen van de Financiële positie geen bedragen op. In de begrotingsvoorbereiding prognosticeren we op basis van de realisatie tot en met augustus en de mogelijke informatie over prijsontwikkelingen, de raming voor de periode 2025-2028.

Prognose bandbreedte: extra lasten van € 0 tot € 300.000 per jaar

Eerstelijnsloket Jeugd

Anders dan de meeste subsidies die we verstrekken wordt het budget jaarlijks niet geïndexeerd voor onder andere de huur en servicekosten in De Marke van de ruimtes voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), de bijdrage in de kosten van de zorgregio Midden IJssel Oost Veluwe (MIJ OV) en de inhuur van de orthopedagoog. Echter, bovengenoemde kosten nemen jaarlijks wel toe vanwege indexatie van de tarieven door de leveranciers en daardoor hogere bedragen op de inkoopfacturen.

Prognose extra lasten: In de begrotingsvoorbereiding worden de extra kosten nader berekend.

Indicatief: een jaarlijkse verhoging van het lastenbudget met € 10.000 de ondergrens.

1B WERK

Opvang Oekraïners, Statushouders en Spreidingswet:

We werken aan het realiseren van opvangplekken voor statushouders, Oekraïense vluchtelingen en voor spoedzoekers uit Hattem. Daarnaast is de gemeente vanaf 2024 verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers vanuit de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet). Dit zijn forse opgaven. Voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen verwachten we een vergoeding vanuit het Rijk die lager is dan de voorgaande jaren. Voor de overige doelgroepen is het onzeker of er vanuit het Rijk compensatie wordt geboden voor de gemaakte kosten ten behoeve van de realisatie van opvangplekken. De daadwerkelijke realisering zal naar verwachting een hoge eigen bijdrage vragen.

1C ZORG

Begroting wijzigen in de begrotingsvoorbereiding

Kadernota 2025-2028 ontwikkelingen					
<u>Onderwerp</u>	<u>Progr.</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>
PlusOV Dagbesteding vervoer*	1.c	3.000	1.500	0	-5.500
PlusOV Regiotaxi vervoer*	1.c	-20.500	-22.500	-25.000	-37.500
Totaal	1.c	-17.500	-21.500	-25.000	-43.000

** De bedragen in de tabel zijn afgerond. In de begrotingsvoorbereiding nemen we de exacte bedragen op om aansluiting te houden met de begroting van de PlusOV.*

Dagbesteding- en Regiotaxi vervoer

Conform de conceptbegroting PlusOV 2025-2028 neemt de bijdrage Hattem toe. De raad heeft dit voorjaar reeds een besluit genomen over deze begroting van de PlusOV. De mutaties nemen we mee in de Kadernota 2025-2028 in de berekeningen van de Financiële positie.

NB: Dagbesteding vervoer is route gebonden vervoer en Regiotaxi vervoer is vraagafhankelijk vervoer

Ontwikkelingen nader uit te werken in de begrotingsvoorbereiding

Maatschappelijke Opvang / Beschermd Wonen (MO/BW)

In de voorjaarsnota is de incidentele subsidie die sinds maart 2022 wordt verstrekt voor de pilot inloop GGZ/LVB gecontinueerd tot eind 2024. Met dekking uit de reserve Decentralisaties Sociaal domein - deel MO/BW. Vanwege goed gebruik van deze voorziening, wordt voorgesteld de subsidie vanaf 2025 structureel te verlenen. Voor een bedrag van € 35.000 per jaar.

Vanwege de omvang van de genoemde reserve - ultimo 2023 bijna 1,1 mln. - is er ruim voldoende geld om de kosten de komende 4 jaar te dekken.

Persoonsgebonden budgetten Wmo begeleiding (BG) en huishoudelijke hulp (HH)

In de laatste jaren is de trend te zien dat het aantal toegekende PGB's afneemt. De gerealiseerde kosten vertonen ook een dalende trend.

Prognose lagere lasten: In de begrotingsvoorbereiding worden de lagere kosten nader berekend. Indicatief: een bandbreedte van € 25.000 tot € 50.000 lagere lasten van beide Wmo PGB's samen.

1D WELZIJN EN SPORT

Ontwikkelingen nader uit te werken in de begrotingsvoorbereiding

Bibliotheek

Voor een verzoek tot een structureel hogere subsidie wordt verwezen naar de tekst in programma 1.a Opgroeien en ontwikkelen. Onder het kopje 'Subsidies programma 1 Sociaal domein'.

PROGRAMMA 2 - WONEN, WERKEN EN RECREËREN

2A RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Begroting wijzigen in de begrotingsvoorbereiding

Kadernota 2025-2028 ontwikkelingen					
Onderwerp	Progr.	2025	2026	2027	2028
ODV*	2.a	-6.500	-10.000	-9.000	-21.500
Aankoop Van Galenstraat 40	2.a	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Totaal	2.a	-26.500	-30.000	-29.000	-41.500

** De bedragen in de tabel zijn afgerond. In de begrotingsvoorbereiding nemen we de exacte bedragen op om aansluiting te houden met de begroting van de ODV.*

Milieubeheer - Omgevingsdienst Veluwe (ODV)

Conform de conceptbegroting ODV 2025-2028 neemt de bijdrage van Hattem toe. De raad heeft dit voorjaar reeds een besluit genomen over deze begroting van de ODV. De mutaties nemen we mee in de Kadernota 2025-2028 in de berekeningen van de Financiële positie.

Aankoop pand Van Galenstraat 40

In de voorjaarsnota is gemeld dat de raad heeft besloten het pand aan te kopen. Dit biedt de mogelijkheid tot een multifunctioneel gebruik voor gemeentelijke doeleinden. De verwachting is het pand voor het eind van 2024 in gebruik te kunnen nemen. Het beschikbaar gestelde investeringskrediet bedraagt € 250.000. De kapitaallasten en gebruikslasten worden ingeschat op € 20.000 per jaar. We stellen de begroting vanaf 2025 bij met dit bedrag.

Ontwikkelingen nader uit te werken in de begrotingsvoorbereiding

Regiodeals Zwolle en Kop van de Veluwe

Voor de eigen bijdrage van subsidiabele projecten zijn mogelijk aanvullende middelen nodig. Voor zover deze eigen bijdrage niet nu al voorhanden is in de begroting of vanuit de regio/provincie. Dit is eind mei nog niet op geld te zetten.

Voor de gebiedsopgave Kop van de Kop zullen mogelijk extra uitgaven gedaan moeten worden (zwaartepunt in 2025). Dit is nu nog niet volledig te overzien. Een deel van de kosten valt onder de bijdrage Kop van de Veluwe. Maar niet het gemeente specifieke deel van door Hattem zelf te maken kosten. In de begrotingsvoorbereiding wordt dit zo nodig nader uitgewerkt.

Taakuitvoering en procesoptimalisatie beheer en onderhoud openbare ruimte

Eind 2023 heeft het college de bestuursopdracht "Taakuitvoering Beheer Openbare Ruimte" vastgesteld. Deze bestuursopdracht omvat de aanbesteding van Beheer en Onderhoud van de Openbare Ruimte in aanvulling op onze eigen buitendienst. Tegelijk wordt gewerkt aan de optimalisatie van de beheer- en onderhoudsprocessen. Belangrijk is de randvoorwaarden te verbeteren, zoals beschikbaarheid van kwalitatieve data, beleids- en beheerplannen en middeleninzet. Bij de uitvoering van de bestuursopdracht houden we rekening met de door de raad vastgestelde hogere ambities voor de onderhoudsniveaus. Recent is een projectleider aangesteld voor de uitvoering van de bestuursopdracht.

Transitie Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De implementatie van die wet was hoofdzakelijk gericht op het realiseren van de noodzakelijke acties om met de wet te kunnen gaan werken na de inwerkingtreding.

In de jaren tot 2032 gaan we een fase in die ertoe zal leiden dat we als gemeente de mogelijkheden van de Omgevingswet ten volle kunnen benutten. Deze periode noemen we de transitiefase. We zullen een Plan van Aanpak maken voor deze fase en beoordelen welke middelen hiervoor nodig zijn in meerjarenperspectief. De benodigde middelen vanaf 2025 nemen we op in de begroting 2025-2028. De transitie betreft zowel het afronden van nog lopende of nu startende projecten en het proces om te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan (zie hierna) en daaraan verbonden strategie voor de verdergaande invoering van de “geest” van de wet. De eerste lessen van werken onder de Omgevingswet kunnen benut worden.

Omgevingsplan

Uiterlijk in 2032 moet de gemeente beschikken over een gebiedsdekkend Omgevingsplan. In afwijking van de eerdere planning treffen we in 2024 voorbereidingen om in 2025 te komen tot een vastgesteld Plan van Aanpak Omgevingsplan, waarin ambitie, proces en (financiële) keuzes voor het Omgevingsplan worden verwoord. In meerjarenperspectief is de verwachting dat een bedrag van € 1,0 à 1,2 miljoen nodig is voor de periode van 2025 tot uiterlijk 2032 voor het opstellen van een gebiedsdekkend omgevingsplan.

Programma wonen

In 2024 is het Programma Wonen vastgesteld. De uitvoering van het programma zal de komende jaren plaatsvinden. Voor een deel is het voorzetten van de personele inzet die al in de formatie is opgenomen. Er zijn echter ook vervolgonderzoeken, maatregelen en instrumenten waarvoor extra middelen noodzakelijk zullen zijn, afhankelijk van de ambities en keuzes die worden gemaakt in deze dossiers. Bij de verdere bespreking van de instrumenten zal de benodigde financiering onderdeel moeten uitmaken van de afweging. Dit geldt bijvoorbeeld voor inzet van actief grondbeleid en de invoering van de Starterslening.

PROGRAMMA 3 - BESTUREN EN ORGANISEREN

3A NETWERKEN EN BESTUREN

Begroting wijzigen in de begrotingsvoorbereiding

Kadernota 2025-2028 ontwikkelingen					
<u>Onderwerp</u>	<u>Progr.</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>
VNOG	3.a	-32.000	5.000	-12.000	-33.000
Totaal	3.a	-32.000	5.000	-12.000	-33.000

** De bedragen in de tabel zijn afgerond. In de begrotingsvoorbereiding nemen we de exacte bedragen op om aansluiting te houden met de begroting van de VNOG.*

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)

Conform de conceptbegroting VNOG 2025-2028 neemt de bijdrage Hattem toe. De raad heeft dit voorjaar reeds een besluit genomen over deze begroting van de VNOG.

3C FINANCIËN

Begroting wijzigen in de begrotingsvoorbereiding

Kadernota 2025-2028 ontwikkelingen					
<u>Onderwerp</u>	<u>Progr.</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>
Extra OZB 7,5% terugdraaien	3.c	-283.500	-618.500	-1.006.000	-1.006.000
Afvalstoffenheffing terugdraaien	3.c	430.000	-215.000	-215.000	0
Toeristenbelasting	3.c	-93.000	-96.000	0	0
Algemene uitkering	3.c	0	0	0	0
Totaal	3.c	53.500	-929.500	-1.221.000	-1.006.000

Extra OZB 7,5% en Afvalstoffenheffing terugdraaien

In de begroting 2024 is de reguliere indexatie van de Onroerende zaakbelasting (OZB) voor 4% per jaar opgenomen. Teneinde een sluitende meerjarenbegroting te verkrijgen voor de jaren 2026 en 2027, is tevens besloten de OZB vanaf 2025 jaarlijks met 7,5% extra te verhogen.

De extra verhoging in 2025 is middels een verlaging van de afvalstoffenheffing weer teruggevloeid om zodoende het effect van de extra OZB-verhoging in 2025 te dempen.

Dit was een financieel-technische maatregel want bij iedere begroting wordt weer opnieuw berekend en beoordeeld of en zo ja, met welk percentage de OZB verhoogd moet worden met het oog op het verkrijgen van een sluitende begroting.

De eerste stap bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2025-2028 is dan ook het terugdraaien van de beide maatregelen. De reguliere indexatie van 4% blijft gehandhaafd.

Toeristenbelasting

In de begroting 2024 is aangenomen dat het hotel Van der Valk vanaf 2025 operationeel zou zijn. Het is evident dat dit niet het geval zal zijn. Vooralsnog gaan we uit van een vertraging van de in gebruik name met 2 jaar. Deze gewijzigde aanname heeft als financieel gevolg dat de begrote opbrengst toeristenbelasting in 2025 en 2026 niet gerealiseerd zal gaan worden. Daarom ramen we de baten toeristenbelasting af met de bedragen in de bovenstaande tabel.

Algemene uitkering

Het Rijk voegt bij iedere nieuwe 4-jaren periode van de algemene uitkering van het Gemeentefonds het eerstvolgende begrotingsjaar toe. De gemeenten doen dat ook. In de nieuwste jaarschijf 2028 wordt de cumulatieve loon- en prijsindexatie (LPO) van de jaren 2025-2027 toegevoegd. Voor het jaar 2028 betekent dit voor Hattem een hogere algemene uitkering van € 700.000. Hoger ten opzichte van het bedrag dat we in 2027 ontvangen. Een voordeel derhalve

Deze extra baten zijn bedoeld, min of meer geoormerkt, om de loon- en prijsontwikkelingen in 2028 op te kunnen vangen. En daarom voegen we het bedrag toe aan de lastenstelpost voor LPO, een nadeel derhalve. Per saldo een budgetneutraal financieel effect.

De meicirculaire van het Gemeentefonds 2024 is op 27 mei gepubliceerd. Door de grote hoeveelheid aan mutaties in de meicirculaire is voor een zorgvuldige verwerking en berekening van de financiële doorwerking voor de gemeente Hattem onvoldoende tijd om de uitkomsten mee te nemen in de Kadernota. Evenals in de voorafgaande jaren zal de raad over de meicirculaire worden geïnformeerd door middel van een notitie van het college aan de raad (ARI). De begrotingswijziging voor 2024 zal worden meegenomen bij het opstellen van de Najaarsnota 2024 en voor 2025 en verder bij de Begroting 2025-2028.

Ontwikkelingen nader uit te werken in de begrotingsvoorbereiding

Vooralsnog geen specifieke onderwerpen. Uiteraard worden in de begrotingsvoorbereiding onderwerpen als salarissen, de investeringen (MIP) en het onderhoud (MJOP) nader uitgewerkt.

3D GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

Ontwikkelingen nader uit te werken in de begrotingsvoorbereiding

In 2024 is fors geïnvesteerd in het versterken van de kernbezetting van onze organisatie en het afbouwen van de externe inhuur. Na vaststelling van de begroting 2024 zijn verschillende acties ondernomen om onze positie op de arbeidsmarkt te versterken, met als doel succesvolle werving van nieuwe collega's op de arbeidsmarkt. In de loop van 2024 zullen we de balans op moeten maken in hoeverre we erin geslaagd zijn de kernbezetting wezenlijk te versterken. Zowel de mate waarin we succesvol zijn in het invullen van de vacatures, als de kwaliteit (opleidingsniveau, werkervaring) van de nieuwe medewerkers zijn hierop van invloed. In hoeverre we de externe inhuur kunnen uitfasen is hiervan afhankelijk. Indien we niet (voldoende) slagen in het versterken van de kernbezetting, betekent dit dat we opnieuw moeten onderzoeken op welke wijze we ons moeten verhouden met moeilijk vervulbare vacatures. Het is niet uitgesloten dat een deel van onze personeelsbezetting uit externe inhuur moet blijven bestaan. Deze ontwikkeling zal ook financieel vertaald moeten worden.

PROGRAMMA 4 - BEDRIJFSVOERING

4A BEDRIJFSVOERING EN OVERHEAD

Stand van zaken investeringen

Huisvesting Stadhuis

In de begroting 2024 is in het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) de huisvesting stadhuis opgenomen. Voor afgerond € 4 mln. aan investeringen, met rentelasten in 2026 van € 144.000 en vanaf 2027 kapitaallasten (zowel rente als afschrijvingen) van afgerond € 300.000.

In het voorstel over de toekomstbestendige huisvesting wordt de voorkeur voor scenario 3 genoemd. Met een gemiddeld pakket aan duurzaamheidsmaatregelen. Bij deze keuze is het investeringsbedrag afgerond € 10,3 mln. zodat een additioneel investeringskrediet van € 6,3 mln. nodig is.

Uitgaande van rentelasten van circa 4% en een afschrijvingstermijn van 25 jaar zijn de kapitaallasten bij een investering van € 10,3 mln. afgerond € 818.000 per jaar. Zijnde € 406.000 aan rente en € 412.000 aan afschrijvingslasten.

In de berekeningen van de financiële positie nemen we € 514.000 aan extra kapitaallasten ten opzichte van de primaire begroting 2024 (MIP) op, zijnde € 262.000 extra rente en € 252.000 extra afschrijvingskosten. De oorspronkelijke planning van de realisatie - *verbouwing gereed in 2026* - blijft ongewijzigd. In de planning is geen rekening gehouden met de consequenties van een integrale afweging van de financiële impact.

Begroting wijzigen in de begrotingsvoorbereiding

Kadernota 2025-2028 ontwikkelingen					
Onderwerp	Progr.	2025	2026	2027	2028
Personele lasten - CAO gemeenten	4.a	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
I-Dienst	4.a	-183.500	-202.000	-226.000	-286.500
Huisvesting Stadhuis	4.a	0	-262.000	-514.000	-514.000
Totaal	4.a	-303.500	-584.000	-860.000	-920.500

Personele lasten - CAO gemeenten

De huidige CAO 2024-2025 heeft een looptijd van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025. In het totaal 6% loonstijging, waarvan het tweede deel van 1,25% ingaat per 1 oktober 2024. Afgezet tegen de 5% loonstijging in de begroting 2024 is de basis loonsomwaarde per 1 januari 2025 dus al 1% hoger dan begroot. In mei/juni 2024 is de Cao-gemeentepersoneel vanaf 1 april 2025 nog niet bekend.

Op basis van de salariskosten in de begroting 2024 van afgerond € 12 mln. leidt iedere 1% salarisverhoging tot een hogere lastenpost van € 120.000. We nemen dit bedrag op in de berekening van de financiële positie om daarmee inzicht te geven in wat een 1%-salarisverhoging met zich meebrengt aan extra lasten.

I- dienst Automatisering

Bouwen aan de digitale overheid

De samenleving blijft verder digitaliseren in behoorlijk snel tempo en een digitale overheid vergt vitale infrastructuur om de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en bestuur adequaat te organiseren. De interne én externe informatiebehoefte neemt toe, waardoor ook de ondersteuning van de informatievoorziening toeneemt.

Dit vraagt van de i-Dienst in nauwe samenwerking met de CIO-Office een zelfde rappe ontwikkeling om een dergelijke vitale infrastructuur en informatievoorziening te ontwikkelen, te handhaven en continu aan te passen aan de nieuwste ontwikkelingen en behoeftes. Tevens stelt een verdere digitalisering ook steeds meer eisen aan informatiebeveiliging en privacy.

Het tijd- en plaats onafhankelijk werken van medewerkers van gemeentes, maar ook van raadsleden, is een blijvende, nieuwe werkvorm welke adequaat gefaciliteerd moet worden. Tevens verandert de samenwerking met diverse externe partijen en volgen ontwikkelingen in (Europese) wet- en regelgeving elkaar in rap tempo op. Deze ontwikkelingen maken de eisen die gesteld worden aan vertrouwelijk en veilig delen van gegevens en het veilig gebruiken van mobiele apparaten en thuiswerkplekken steeds hoger.

Bouwen aan een solide en toekomstbestendige ondersteuning

De verschillende ontwikkelingen - zowel qua complexiteit, hoeveelheid werk als privacy- en veiligheidsrisico's - hebben grote invloed op de toekomstige capaciteitsbehoefte aan mensen en middelen van de i-Dienst.

De i-Dienst houdt de ontwikkelingen op het gebied van cybersecurity sterk in de gaten en blijft zich op dit gebied ontwikkelen. Ook moet de i-Dienst continu blijven aansluiten bij de behoeften van de gemeentes en (technologische) ontwikkelingen. De ingezette versnelde ontwikkeling op het gebied van kantoorautomatisering en Cloud computing wordt voortgezet om aan de eisen van deze blijvend flexibele werkomgeving te voldoen.

Het landschap van onze kernapplicaties wordt vernieuwd. Het gaat daarbij niet alleen om functionaliteit van nieuwe systemen, maar vooral om het beheer. Extern onderzoek heeft bevestigd dat het functioneel beheer in H2O-verband moet worden gecentraliseerd en geprofessionaliseerd. We hanteren een groeimodel waarbij we gefaseerd invulling geven aan deze nieuwe specialisten rol.

De extra lasten ten opzichte van de huidige bedragen in de begroting van de gemeente Hattem zijn vermeld in de bovenstaande tabel en nemen we op in de berekening van de financiële positie.

Huisvesting Stadhuis

Zie hierboven de toelichting onder 'Stand van zaken investeringen' en de bedragen in de tabel.

Financiële kaders

- Een vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2027 en een vastgestelde voorjaarsnota 2024;
- De exploitatie is structureel en reëel in evenwicht conform de richtlijnen in de begrotingscirculaire 2025 van de provincie Gelderland;
- De inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting, forensenbelasting en precariobelasting te gebruiken als algemeen dekkingsmiddel.
- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafrechten en leges wordt geheven ter gehele of gedeeltelijke compensatie van de kosten die de gemeente maakt bij de realisering en het onderhoud van die voorzieningen of de verleende diensten. Dus; kostendekkend waar van toepassing.
- Onroerende zaakbelasting (OZB) : De uitkomst van de begrotingsvoorbereiding moet duidelijk maken of in lijn met het amendement '*Aanvullende verhoging OZB*' uit de raadsvergadering van juli 2023 een extra verhoging van de OZB moet worden voorgesteld teneinde een sluitende begroting te realiseren.
- Ratio weerstandsvermogen: vasthouden aan de huidige beleidslijn '*factor 1,4*' in begrotingsjaar 2025;
- Meerjaren investeringsprogramma (MIP): de basis is de jaarschijf 2024 en verder zoals die bij de behandeling van de begroting 2024 door de raad is vastgesteld. Het MIP wordt geactualiseerd bij de begrotingsvoorbereiding. Daarbij worden de investeringen betrokken die in de Voorjaarsnota 2025 zijn genoemd.
- Meerjaren onderhoudsplan (MJOP): de basis is het in 2024 geactualiseerde MJOP waarvan de financiële uitkomsten bij de behandeling van de begroting 2024 door de raad zijn vastgesteld.

Financieel technische uitgangspunten

- De tarieven ten behoeve van de doorrekening van de belastingopbrengsten te bepalen overeenkomstig de onderstaande tabel '*Belastingvoorstellen 2025 - indexatie percentage en tarieven kadernota*'.

De indexcijfers voor loon- en prijscompensatie (LPO) en te verstrekken subsidies zijn gebaseerd op de berekeningen van het Centraal Plan Bureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (CEP2024). Deze indices zijn opgenomen in Tabel 2.2.2 van de meicirculaire Gemeentefonds 2024 en zijn het uitgangspunt voor de bijstellingen van het accres voor de gemeenten.

- prijscompensatie: op basis van de netto materiële overheidsconsumptie en bruto overheidsinvesteringen, bedraagt de indexering 2,2% voor 2025 (voor beide, was 4% in de begroting 2024 jaarschijf 2025)
- looncompensatie: op basis van de beloning werknemers overheid (4,4%) verminderd met waarschijnlijk lagere werkgeverspremies (sociale lasten en pensioen, van minus 0,4%), bedraagt de indexering 4,0% voor 2025 (was 5% in de begroting 2024 jaarschijf 2025)
- te verstrekken subsidies aan derden: op basis van de index voor netto materiële overheidsconsumptie bedraagt de indexering 2,2% voor 2024 over het subsidiebudget (was 4% in de begroting 2024 jaarschijf 2025).
- areaalwijzigingen op wegen, straten, groen, straatmeubilair en kunstwerken worden verwerkt in de begroting zodat het bestaande beheer niet in kwaliteitsniveau hoeft te worden aangepast.

Kanttekening CAO gemeentepersoneel

De huidige CAO 2024-2025 heeft een looptijd van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025.

In het totaal 6% loonstijging, waarvan het tweede deel van 1,25% ingaat per 1 oktober 2024. Afgezet tegen de 5% loonstijging in de begroting 2024 is de basis loonsomwaarde per 1 januari 2025 dus al 1% hoger dan begroot. In mei/juni 2024 is de CAO gemeentepersoneel vanaf 1 april 2025 nog niet bekend.

Belastingvoorstellen 2025 - indexatie percentage en tarieven kadernota

In de Kadernota 2025-2028 wordt voorgesteld om de volgende tariefsverhogingen in de Begroting 2025 -2028 te verwerken. En op basis hiervan de begrote belastingopbrengsten te berekenen.

De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing worden in een afzonderlijk voorstel aan de raad voorgelegd.

<p>Uitgangspunten van de tarieven van de lokale heffingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kostendeekkende tarieven voor afvalstoffenheffing, leges, begraafrechten, precario-rechten en rioolheffing. 	
<ul style="list-style-type: none"> • de leges 	4,0%
<ul style="list-style-type: none"> • de bouwleges (tarief omgevingsvergunning) 	
<ul style="list-style-type: none"> • de afvalstoffenheffing (basistarief vastrecht en restafval) De tarieven voor grof huisvuil en tuinafval worden jaarlijks berekend tijdens de begrotingsvoorbereiding 	4,0%
<ul style="list-style-type: none"> • de onroerende zaakbelastingen (OZB) 	4,0%
<ul style="list-style-type: none"> • de rioolheffing Overeenkomstig het door de raad in 2020 vastgestelde Afvalwaterketenplan WHOEN, wordt tot en met 2023 de rioolheffing jaarlijks met 2,5% verhoogd. Van 2024 tot en met 2032 is er sprake van een jaarlijkse verhoging van 1,9% van de rioolheffing. Van 2033 tot en met 2050 is een verdere stijging niet van toepassing. Op deze wijze wordt het zogenaamde rioolfonds optimaal benut. Verder wordt uitgegaan van het jaarlijkse inflatiepercentage. 	4,0% + 1,9%
<ul style="list-style-type: none"> • de begrafenisrechten Rekening houdend met het door de raad gewenste kostendeckingspercentage van 70% stijgen de tarieven van begraafrechten uitsluitend met de index. 	4,0%
<ul style="list-style-type: none"> • de toeristenbelasting Het gedifferentieerde tarief ingaande begrotingsjaar 2024 is bepaald op € 1,86 laag tarief en € 2,33 voor het hoge tarief per persoon per overnachting. Met een indexering van 4% worden de bovengenoemde tarieven aangepast naar respectievelijk € 1,93 laag tarief en € 2,42 hoog tarief ingaande het begrotingsjaar 2025. 	4,0%
<ul style="list-style-type: none"> • de forensenbelasting 	4,0%
<ul style="list-style-type: none"> • de precario-rechten De opbrengsten van de terrassen en standplaatsen zijn geïndexeerd. 	4,0%
<ul style="list-style-type: none"> • de reclamebelasting De tarieven zijn gebaseerd op de begroting van het ondernemersfonds. 	

Programma-indeling vanaf de begroting 2025

Vanaf de begroting 2025 rapporteren wij volgens de landelijke indeling van de (hoofd)taakvelden. Deze indeling wordt gebruikt vanaf 1 januari 2025, de invoeringsdatum van een nieuw financieel systeem voor de gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek. De 60 generieke taakvelden worden onderverdeeld in 9 hoofdtaakvelden (in plaats van de bestaande 4 programma's). Voorgesteld wordt deze hoofdtaakvelden als nieuwe programmering te hanteren vanaf de begroting 2025. Deze programmering ziet er dan als volgt uit:

- 0 Bestuur en ondersteuning
- 1 Veiligheid
- 2 Verkeer, vervoer en waterstaat
- 3 Economie
- 4 Onderwijs
- 5 Sport, cultuur en recreatie
- 6 Sociaal Domein
- 7 Volksgezondheid en milieu
- 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Het Besluit Begroting en Verantwoordingen Gemeenten en Provincies (BBV) regelt dat de programma's worden vastgesteld door de gemeenteraad. Daarom stellen wij de gemeenteraad met deze kadernota voor de negen genoemde programma's vast te stellen voor de begroting en realisatie vanaf de begroting 2025. In het advies van deze kadernota is hierover een besispunt opgenomen.

Per programma worden maatschappelijke effecten, doelen, inspanningen en resultaten (op termijn) benoemd, beginnende met de al bekende maatschappelijke effecten, doelen, inspanningen en resultaten uit het coalitieakkoord 2022-2026 en de begroting 2024. De inrichting van de begroting en het gebruik van het nieuwe financiële systeem, sluiten op deze manier aan bij het doel dat we met de ontwikkeling van de organisatie voor ogen hebben. Samengevat gaat om het cyclisch werken aan realisatie van doelen en verbeteren van resultaten. Dit zal in toenemende mate met data worden onderbouwd. Dat is niet alleen relevant als verantwoording naar externe relaties, maar ook om duidelijker te rapporteren over inspanningen in relatie tot doelen en maatschappelijke effecten die voor de taakvelden door het bestuur zijn vastgesteld.

Opmerking: vanwege de transitie van het huidige naar het nieuwe financiële systeem, is in juni/juli nog niet aan te geven hoe de verandering van de huidige naar de nieuwe programma-indeling inzichtelijk zal worden gemaakt.

Financiële positie na voorjaarsnota en kadernota

In de begrotingscirculaire 2025 van de provincie Gelderland is de volgende passage opgenomen:

“Uw begroting 2025 moet dus structureel en reëel in evenwicht zijn als het laatste jaar van de meerjarenraming 2026-2028 dat niet is. Is uw begroting in 2025 niet structureel en reëel in evenwicht? Zorg er dan voor dat dit evenwicht op tijd wordt hersteld in de meerjarenraming, uiterlijk in 2028. Voor 1 januari 2025 nemen wij een besluit over de toezichtvorm voor 2025. Repressief (regulier) toezicht is standaard. Dit geldt als uw begroting voldoet aan de eisen. Preventief (verscherpt) toezicht is uitzondering. Dat geldt als uw begroting niet voldoet aan de wettelijke eisen.”

De meerjarenraming laat in elk van de jaren 2024-2028 een negatief begrotingsresultaat zien.

Meerjarenraming 2024-2028					
	2024	2025	2026	2027	2028
Saldo Begroting 2024 - primair	346.200	448.200	101.200	295.600	295.600
Voorjaarsnota 2024 - mutaties	-886.600	-564.500	-558.000	-261.500	-236.500
Saldo Begroting 2024 - na VJN	-540.400	-116.300	-456.800	34.100	59.100
Kadernota 2025 - ontwikkelingen	0	38.000	-945.000	-1.921.500	-2.127.500
Startpositie begroting 2025	-540.400	-78.300	-1.401.800	-1.887.400	-2.068.400

Opdracht - Versterken Financiële Positie Hattem 2025 - 2028

Bij de start van het opstellen van de Kadernota 2025 – 2028 is door het college de verwachting uitgesproken dat voor de jaren 2026 en verder de gemeentebegroting fors onder druk zou komen te staan. Het college ziet ook nog een groot aantal onzekere (externe) factoren die van invloed zijn op de meerjarenbegroting 2025 en verder. Eén van de grootste onzekerheden is de onduidelijkheid over de uitkering in het gemeentefonds, met name voor 2026 (ook wel het zogenaamde ravijnjaar genoemd). Het college voorziet een periode waarin we in financiële zin zullen moeten balanceren. Naar verwachting brengt dit een breed pakket aan maatregelen met zich mee (zowel aan de uitgaven- als inkomstenkant). Het gaat om balans tussen de realisatie van ambities, versoering op voorzieningen en dienstverlening en temporisering van projecten en uitgaven. Daarnaast gaat het om een afweging in welke mate we inwoners en bedrijven vragen hieraan financieel bij te dragen.

Het college wil door middel van het opstellen van heroverwegingsvoorstellen zicht krijgen op een reëel haalbaar ombuigingspotentieel van alle gemeentelijke activiteiten en beïnvloedbare budgetten. Om die reden heeft het college de volgende opdracht aan het ambtelijk apparaat gegeven:

“Inventariseer alle mogelijkheden om het kostenniveau structureel te verlagen en het opbrengstenniveau structureel te verhogen en leg de opbrengst van de inventarisatie vast in “heroverwegingsvoorstellen Begroting 2025-2028”.

Uitgangspunten

Op de inventarisatie en uitwerking van de heroverwegingsvoorstellen zijn de volgende uitgangspunten van toepassing:

- Een positief en reëel begrotingsresultaat in 2025. Het terugbrengen van het tekort voor de jaren 2026, 2027 en 2028 zien we als een groeipad. In de begroting 2025 worden belangrijke stappen gezet om deze begrotingstekorten terug te brengen. Dit uitgangspunt past in de

begrotingscirculaire 2025 van de Provincie Gelderland, die stelt dat als 'de begroting 2025 niet structureel en reëel in evenwicht is dat dit op tijd wordt hersteld in de meerjarenraming, uiterlijk in 2028'.

- Ingroeipad:
De afgelopen jaren zijn er veel extra taken aan de gemeente overgedragen, zonder dat daar inkomsten tegenover stonden. Ook de onduidelijkheid over de gemeentelijke financiën zorgen ervoor dat wat ons betreft een ingroeipad gerechtvaardigd is.
- Breed pakket aan voorstellen:
De ombuigingsvoorstellen omvat een mix van voorstellen zowel gericht op het verlagen van het kostenniveau als het verhogen van opbrengsten. Het gaat om balans tussen de realisatie van ambities, versoering op voorzieningen en dienstverlening en temporisering van projecten en uitgaven. Daarnaast gaat het om een afweging in welke mate we inwoners en bedrijven vragen hieraan financieel bij te dragen.
- Op voorhand zijn er geen No-GO of Must-GO area's in de begroting aangewezen, alles is te onderzoeken. Wel is een vereiste dat minimale wettelijke taken van de gemeente doorgang vinden.
- We streven naar een evenwichtige verdeling van heroverwegingsvoorstellen over de programma's en ketens. Dus geen kaasschaaf methodiek, maar voorstellen moeten significante omvang hebben. Hierop zijn geen uitzonderingen (ketens / onderwerpen).
- Bij de uitwerking van de voorstellen worden de volgende elementen in beeld gebracht: impact op de samenleving, bestuurlijke impact, impact op de organisatie, structureel financiële effect en moeilijkheidsgraad van realisatie en (eventuele) frictiekosten.

Resultaat

De doelstelling van de bestuursopdracht is om door middel van eenduidige en haalbare voorstellen, een besparingspotentieel te inventariseren dat leidt tot minimaal het volgende begrotingsresultaten in de jaren 2025-2028:

- 2025: € 0
- 2026: - € 0,5 mln.
- 2027: - € 1,0 mln.
- 2028: - € 1,0 mln.

Aanpak

We kiezen voor het instellen van een Taskforce. Een klein team met inhoudelijke experts is namelijk wat ons betreft de manier waarop we slagvaardig aan de slag kunnen met het formuleren van heroverwegingsvoorstellen. Het college (bestuurlijk) en de organisatieleiding (ambtelijk) fungeren als opdrachtgever van deze taskforce. De raad besluit uiteindelijk over de begroting inclusief de heroverwegingsvoorstellen. Gezien de betrokkenheid en potentiële gevolgen van deze voorstellen is het belangrijk dat de raad nauw betrokken is bij dit proces. Het voorstel is om vanuit de raad een klankbordgroep te vormen met één vertegenwoordiger per partij. Deze klankbordgroep wordt op verschillende momenten bijgepraat over de voortgang van de inventarisatie en uitwerking van de heroverwegingsvoorstellen. De doorlooptijd van het project loopt parallel aan de begrotingsontwikkeling.

Begrotingsvoorbereiding; proces en planning

In de begrotingsvoorbereiding actualiseren we - net als in de afgelopen jaren - onder andere de personeelsformatie en personele lasten, de investeringen (MIP), het onderhoudsprogramma (MJOP) en rekenen we de loon- en prijscompensatie door met betrekking tot subsidies en de gemeentelijke baten. Het merendeel van de financiële bijstellingen van de begroting vindt plaats in de begrotingsvoorbereiding.

Het begrotingsproces start vanaf maandag 24 juni met het houden van informatiesessies voor de ambtelijke organisatie. En eindigt voor het ambtelijke deel rond 1 september.

Conform het vergaderrooster van de raad neemt het college op dinsdag 1 oktober een besluit de conceptbegroting en is de raadsvergadering waarin de begroting wordt vastgesteld gepland op maandag 11 november 2024.

Advies

Samenvattend adviseren wij U te besluiten:

1. de Kadernota 2025-2028 met de hierin genoemde kaders, richtlijnen en uitgangspunten vast te stellen;
2. de indeling van de 9 hoofdtaakvelden als nieuwe programmering te hanteren vanaf de begroting 2025.

Juni 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,

de secretaris,

de burgemeester,